

Pastýřský list pro 1. neděli postní

Drazí bratři a sestry,

vstoupili jsme do postní doby Svatého roku milosrdenství. Je to mimořádná příležitost k duchovnímu uzdravení a novému vykročení na svaté cestě, kterou nás chce vést Pán k trvalému štěstí. Moudrost počítá s posledním cílem. Nedívat se dál než na současnost je pošetilá krátkozrakost. Co konkrétně máme udělat k prohloubení moudrosti?

Mojžíš nás v prvním čtení vyzval, abychom se podívali do historie národa, rodiny i naší osobní a snažili se objevit, co pro nás Bůh velikého udělal, co nám dal. Připomeňme si, co všechno dobrého jsme dostali od rodičů, v našich rodinách, zděděné dary a vrozené schopnosti, náklonnosti, talenty, vzdělání, ale i krásu naší země a pokojné časy i poměrný blahobyt ve srovnání s těmi, kteří žijí v zemích bez vody, nebo ve válkách a hladu, ve vyhnanství či v ohrožení epidemiemi. Jen v minulém roce bylo na světě pro víru zavražděno více než sedm tisíc křesťanů. Máme proč chválit Boha, děkovat mu a veřejně vyznávat, že nás nezaslouženě zahrnuje úžasnou láskou. Máme co měnit, abychom se nemuseli před těmi, kdo dávají život za Krista, stydět.

Svatý Pavel nás ujistil, že *víra v srdci vede ke spravedlnosti, vyznání ústy vede ke spáse*. Po pravdě musíme přiznat, že naše víra není zatím tak silná, abychom se mohli považovat za spravedlivé. Když říkám víra, nemyslím jen na rozumové uznávání toho, co nám Církev k věření předkládá, ale na takové přijetí Božího slova, které mění naše postoje i skutky, aby byly ve shodě s Božím plánem. Příčinou mohou být pochybnosti, které jsou dnes módní, nebo naše slabost.

Evangelium nás zavedlo na poušť, která je místem zásadního rozhodnutí pro Boha, nebo proti němu. I Pán Ježíš tam prožíval pokušení, ale jak jsme viděli, on zvítězil. Postní doba vede na poušť i nás a připomíná, že jí nemůžeme projít a zůstat lhostejní. Je třeba se znovu rozhodnout pro Boha.

Říká se, že dnešní doba je nemocná nerozhodností. Mnozí se bojí vyjádřit svůj názor, aby nenarazili, nebo aby se nezdálo, že se povyšují nad ostatní, aby byli korektní a tolerantní. Dokonce i současná kultura nám předkládá místo hrdinů silných a sebevědomých, ale současně skromných a jistých, hrdiny zmítané nejistotou, pochybnostmi a smutkem. Pochybnost se převléká za pokoru. Pochybnost není pokora. Pochybnost je pochybnost, je to nevíra. Je nutné se jí zbavit a ne ji hýčkat.¹ Apoštol nám řekl, že víra vede ke spravedlnosti. Hledáme-li spravedlnost, odmítněme pochybnosti a najděme odvahu pevně věřit.

Druhou příčinou mohou být naše slabosti, které však můžeme ve svaté zpovědi odevzdat Božímu milosrdenství a nechat se uzdravit. Někdy se trápíme hledáním toho, co je třeba vyznat. Někdo dokonce říká, že je zbytečné chodit ke zpovědi, když nemáme těžké hříchy. Opak je pravdou. Nikdo není tak zdravý, aby nepotřeboval uzdravení duše. Hřích spočívá v tom, jakým způsobem člověk Bohu odpovídá. Proto je dobře nejprve žasnout nad Boží štědrostí k nám, abychom si uvědomili, jak málo býváme vděční, jak málo se umíme radovat z Boží přízně. Pak se ptejme na to, co nás mrzí, co třeba není ani hříchem, ale je kořenem různých chyb. Může to být zklamání, zranění, utrpěná křivda, s níž jsme se nevyrovnali, zatrplost, která způsobila naše uzavření, nepřijemnosti s druhými, které jsme ani nezavinili,

¹ John Eldredge, *Nebojte se života*, Portál, 2014

ale kvůli nimž se některým lidem vyhýbáme, nevyslyšená modlitba, kvůli níž se mračíme na Pána Boha, nesplněné přání, od něhož jsme se nedokázali osvobodit, možná jen špatné počasí a nízký tlak nahrávají naší nechuti, uzavřenosti, skepsi a špatné náladě, kterou neumíme ovládat. Právě v těchto úzkostech, které nejsou samy o sobě hříchem, můžeme hledat příčiny naší nedbalosti a roztržitosti v modlitbě, naší netrpělivosti, škodolibosti, pomstychtivosti či nepřejícnosti a nelaskavosti, naší duchovní stagnace. Za neochotou přijímat Boží vnuknutí je často skrytá nedostatečná víra, která by naopak rostla a sílila větším spoléháním na Boha než na vlastní zkušenosti, větší důvěrou v jeho moc, která umí překonat naše strachy.²

Někdy se na duchovní cestě můžeme dostat do slepé uličky, když se příliš soustředíme na spravedlnost, které není možné dosáhnout. Pak jsme zablokovaní a naše vztahy umírají, dokonce i rodiny se rozpadají. Připomeňme si, že spravedlnost je nejnižší mírou lásky, zatímco láska je plnou mírou spravedlnosti.³ Požadavek spravedlnosti musíme prakticky překračovat milující a milosrdnou náklonností k druhému. Kvůli přežití našich vztahů i celé společnosti může být nutné odpustit i těžká provinění proti spravedlnosti a opět se smířit. Odpuštění, smíření a milosrdenství i v bezvýchodné situaci nabízí východisko a novou budoucnost, protože způsobuje něco samo o sobě nemožného, když promíjí, co je z hlediska spravedlnosti neprominutelné.⁴ Toto dělá Bůh při každé zpovědi a svým odpuštěním nám dává možnost odblokovat a uzdravit i naše vztahy k bližním. Takové prožití svátosti smíření, když bude pravidelné, se stane pravou studnou duchovního zdraví. Začne duchovní uzdravování. Přijmout odpuštění hříchů znamená *hmatatelně se dotýkat milosrdenství*,⁵ znamená to přijmout Ducha Svatého, který je *odpuštěním hříchů*.

Draží bratři a sestry, upřímně zvu každého z Vás k nové zkušenosti Božího milosrdenství a přeji Vám nový objev vnitřní svobody, radost z Božího přátelství a uzdravení srdcí, která budou schopná štědrým rozdáváním milosrdné lásky uzdravovat své okolí. Pobyt na poušti je náročný, ale může být začátkem vítězné cesty jako u Pána Ježíše, který na začátku svého působení zvítězil nad pokušením ďábla na poušti a na konci svého působení ho přemohl na kříži a vyrval mu kořist, kterou jsme my. Dnešní nová volba Boha je začátkem naší cesty k velikonočnímu vítězství.

Na této cestě Vás provázím denně svou modlitbou a každého, kdo se přihlásí, budu provázet denní myšlenkou prostřednictvím sms na mobilu. Zároveň Vás zvu na národní pouť k Božímu milosrdenství do Krakova na sobotu 28. května, zvláště ty, kteří chtějí duchovně připravit cestu našich mladých na Světové setkání mládeže s papežem.

O vzájemnou modlitbu prosí a ze srdce žehná

arcibiskup Jan

² Srov. Kard. Martini, Lide můj, vyjdi z Egypta, str. 62-64

³ Caritas in veritate 6

⁴ W. Kasper, Milosrdenství, str. 178

⁵ Misericordiae vultus, 17